

salvator

DAVIDSFONDS

GROENCOMITE

HEEMVRIENDEN

KESELS DRIEMAANDELIJKS CULTUREEL TIJDSCHRIFT

Nr 23

September 1977

De Gasthuishoeve

IN DIT NUMMER . . .

De Gasthuishoeve, mooiste hoeve van Kessel.

Ons tweede SALVATORCONCERT in de St.-Lambertuskerk op zaterdag 15 oktober a. s. om 20 uur.

Nieuws van het Groencomité en Varia.

DE GROTE GASTHUISHOEVE

Wie deze hoeve nog niet kent of weet liggen moet beslist onze wandelkaart kopen ! Op de armste grond van 't heike' of de Bogaertse heide ligt de merkwaardigste hoeve van Kessel. Een sierlijke witstenen omlijsting en enkele 'speklagen' (lagen in witte steen) frissen het woonhuis op. Twee dakkapellen steken boven de mooi afgewerkte dakgoot uit. Stal en woning liggen onder één dak. Langs de westkant beschermt een grote schuur het erf en het woonhuis tegen regen en wind. Staan de bakhuizen bij onze hoeven omwille van het brandgevaar ver van de gebouwen verwijderd, dan is dit hier niet het geval. Dit bewijst dat het hoevedak al heel lang met pannen of leien afgedekt was. Ook het interieur is

Rond 1920 woonde op de Gasthuishoeve de familie Vingerhoets. Boven in 't kapelleke zit Miel Vingerhoets. Vervolgens van links naar rechts Vic, Sander en Jefke Vingerhoets. Gans rechts Paulineke Depoorter en Stanske Vingerhoets.

De familie Vingerhoets op de Gasthuishoeve tijdens de oorlog 1914-1918.

degelijker afgewerkt dan bij onze andere boerderijen. Twee diepe vijvers liggen voor en achter de hoeve. Op oude plannen kan men duidelijk zien dat deze twee putten onderling met een gracht verbonden waren.

Een interessante hoeve ! Vroeger bestond het woonhuis uit twee afzonderlijke delen . De noord- of straatkant was voorbehouden aan de Lierse gasthuiszusters die hier tot kort voor de 2de wereldoorlog enkele dagen per jaar in vakantie kwamen; vandaar de naam Gasthuishoeve. In het middengedeelte waarbij de stal aansluit, woonde de boer.

Tot nu toe vonden we drie namen voor deze hoeve. In 1726 : Gasthuishoeve met vijver. Op de tweehonderd jaar oude Ferrariskaart : Sint-Elisabethgasthuis. In 1794 in een 'atlas' van het gasthuis, de zeer vreemde naam : Emmaùshoeve.

In 1697 schonk de Antwerpse koopman Carel de Bru aan het Lierse gasthuis een hoeve gelegen aan de Bogaertse heide. Dit is ofwel de Grote ofwel de Kleine Gasthuishoeve. Deze laatste wordt in 1794 de 'Cleynstede' genoemd. Vandaar het latere onderscheid : Kleine en Grote Gasthuishoeve.

Ouderen beweren dat hier ooit 'een café' uitgbaat werd. Als dat zo is, dan moet dat dateren van voor de tijd der 'nonnekens'. Het zou inderdaad met die zusters een uniek en origineel cafeetje geweest zijn. Deze

overlevering en ook de visputten wijzen er ons inziens op dat ooit mensen in dit afgelegen oord geherbergd werden. Ook de naam Emmatus doet ons denken aan reizigers, mensen die onderweg zijn, tenzij natuurlijk er ooit eens een Emmatus woonde. De nodige gegevens ontbreken om meer klaarheid te brengen.

In de Kerkrekeningen van 1582-1599 duikt de zeer vreemde naam 'hoeve van Affectatis' op. Letterlijk betekent dit : hoeve van bestemming. Voor wie was deze hoeve, die we niet kunnen situeren, bestemd ? Zeker niet voor soldaten. Die werden, wanneer ze hier hun tenten opsloegen, zo wat bij iedereen ingekwartierd. Kessel heeft er zo duizenden noodgedwongen 'kost en inwoon' verschaft. Soms tot bijna volledige ondergang van het dorp. Misschien was dit vreemde oord van bestemming de tijdelijke verblijfplaats voor boetelingen en pelgrims. Men moest ze drie dagen gastvrijheid schenken. De dag van aankomst, één dag om uit te rusten en een derde om te vertrekken. Een andere mogelijkheid is dat in deze hoeve in tijden van pest, tyfus, 'rode loop', enz. besmette personen werden ondergebracht en verpleegd. Was deze hoeve van Affectatis onze huidige Gasthuishoeve ? De dreef naar 't kasteel van de Bogaertse heide of het huidige Kesselhof heette vroeger de 'Kwaedstraete'.

Miel en Fons Vingerhoets poseren met de hoevepaarden op het erf van de Gasthuishoeve (1913)

Toen de familie Spoelders in 1938 de Gasthuishoeve kwam vervoegen verhuisde Fons Vingerhoets met vrouw en kroost naar de nabijgelegen prachtige oude hoeve met strodak. Deze hoeve is als dusdanig niet meer herkenbaar en wordt momenteel bewoond door de familie Deckers-Snijders.

Waarom een kwade of een slechte weg ? Vroeger waren alle wegen hier onverhard, dus even slecht. Archeologen zien dikwijls in benamingen zoals deze mogelijke aanduidingen van wegen naar oude vergeten begraafplaatsen. Maar was de weg niet even 'kwaad' wanneer hij leidde naar een verblijfplaats waar men ten dode opgeschreven was ? Is het nu zuiver toeval dat deze weg in de richting van onze Gasthuishoeve leidt ?

Volledigheidshalve moeten we er aan toevoegen dat, voor wat de ziekenverpleging betreft, ook de hoeve 'de Dood' - wat een lugubere naam - hiervoor in aanmerking kan komen. Deze hoeve, eeuwenlang eigendom van de 'Heilige Geest' van Kessel of het oude Armenbestuur, was ook alleen maar bereikbaar langs de 'Kwaedstraete'. (de Berlaarse steenweg werd pas in 1883 aangelegd) We kunnen echter niet zeggen dat de benaming zeer oud is.

Tot in 1963 werd op de Gasthuishoeve 'geboerd'. In 1938 kwam de familie Spoelders hier wonen (voorheen Vingerhoets). Voor de laatste keer te Kessel werd toen nog eens 'den boer ingehaald'. Al de boeren van de Bogaertse heide, de Bert, 't Visseneinde, de Putting, zelfs van de Statie waren opgetrommeld en stonden de dag dat er verhuisd werd

reeds om vijf uur 's morgens in 't Hagenbroek (Lier) op het erf van de verhuizende boer. Hier werd have en goed, tot de mest uit de potstal toe, opgeladen. In een lange, lome sliert ging het dan naar de nieuwe boerderij met niet minder dan zeventig karren. Onderweg werd aan de voornaamste herbergen halt gehouden, o. a. in 't Badhuis aan 't Sas. Dat hoorde zo bij de traditie. Als laatste in deze kilometerlange stoet kwam moeder Spoelders met haar negen kinderen in een 'speelkar' op het erf gereden. Hier werd toen gedronken en gedanst en zongen de boeren in koor: 'vivat den boer en hij mag er wezen, vivat den boer en hij mag er zijn ...'.

Sinds de familie Spoelders de hoeve verlaten heeft is de hoeve terug een 'gasthuis' geworden. De Lierse weeskinderen onder de hoede van de zeer sympathieke zusters beleven in de paradijselijke omgeving ervan heerlijke jaren.

Onlangs nam de C. O. O. of het huidige O. C. M. W. het gelukkige initiatief de hoeve te restaureren. Aan 'de bevoegde diensten' hebben wij voorgesteld de hoeve met haar omgeving definitief te beschermen.

Frans Lens

TWEEDE SALVATORCONCERT

Hiermede maken wij plechtig kond dat ons tweede SALVATORCONCERT in de St.-Lambertus Kerk plaats heeft zaterdag 15 oktober a. s. om 20 uur.

Diegenen die ons eerste concert hebben bijgewoond zullen er zeker een onvergetelijke herinnering aan overhouden.

Dit tweede SALVATORCONCERT zal verzorgd worden door een optreden van Hansheinz Schneberger, een Zwitsers vioolvirtuoos. Hij wordt aan de vleugel begeleid door Mevrouw Ria Neuhard-Verbeelen.

De muziekavond zal tevens nog aangevuld worden door de heerlijke stem van Mevrouw Ilona van Brandt, een 'echt Kesselse' sopraan.

Geboren te Kessel begon ze in 1956 haar muziekstudies aan de Stedelijke Muziekacademie te Lier en behaalde vier jaar later de regeringsmedaille voor zang. Hierna zette zij haar zangstudies voort aan het Conservatorium te Antwerpen, waar zij in 1966 de Eerste Prijs behaalde en in 1977 het Hoger diploma met algemeenheid van stemmen en de gouden medaille van de regering.

Ilona Van Brandt, onze Kesselse sopraan, weet iedereen met haar prachtige stem te bekoren.

Als leraars had zij Rozette Van de Cauter, Lucie Frateur en de Duitse zangeres Erica Köth. Ze ging zich vervolgens bij Paul Schilhawsky, Clara Ebers, Herman Schey en Eric Werba vervolmaken. Ilona Van Brandt gaf concerten in verschillende steden van België, zong in Nederland, Salzburg en Liechtenstein. Sinds 1971 is zij zanglerares aan de Stedelijke Muziekscholen te Diest en te Herentals.

Wij verwachten veel belangstelling ! Prijs F 100 per persoon en F 50 voor kinderen. Kaarten kan U nu reeds verkrijgen bij de mannen van Salvator of vóór de uitvoering in de kerk.

NEUWS VAN HET GROENCOMITE

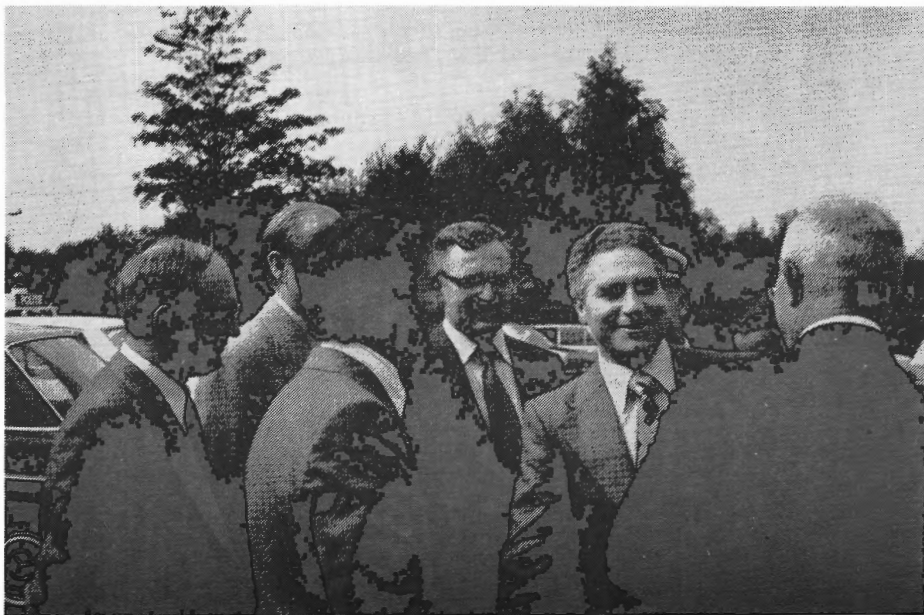
In ons vorig nummerke hebben we een bos bloemen geworpen naar de vroede vaders die ons aller groot Nijlen besturen. Vandaag moeten we een pak distels laten afleveren aan het gemeentelijk huis op het Nijlense Kerkplein.

Voor enkele maanden kwam een glunderende staatssecretaris, met name Marc Eyskens, op de TV-buis vertellen dat de manier waarop de Cannaertsheide van Kessel gered werd van verkaveling als voorbeeld mag gesteld worden aan alle gemeentebesturen die een verantwoord milieubeleid willen voeren. Dat er nogal wat propagandistische bedoelingen achter staken kon men met de ellebogen aanvoelen maar het bloemeke was verdiend. Spijtig dat ze met de statige secretaris voor ruisertelijke ordening niet enkele kilometers verder zijn gereden, dan had de geleerde zoon van de doorluchtige vader kunnen vaststellen dat er in groot Nijlen ook gesold wordt met de besluiten die door Sire de Koning werden uitgevaardigd en dat de wetten, die door de afgevaardigden van het soevereine volk worden gestemd om de longen van datzelfde soevereine volk van gezonde lucht te voorzien, een zelfde vernederend lot beschoren wordt.

We weten zoal stilletjes aan dat de eed die onze verkozenen afleggen bij het aanvaarden van hun mandaat niet al te ernstig moet opgenomen worden. Die getrouwheid aan de koning (en zijn besluiten) moet men met een schepje zout nemen en Sire Zelf zal er niet wakker van liggen om wat trouweloosheid : sinds die enige volksraadpleging heeft hij zijn pappenheimers door. Wat die gehoorzaamheid aan de grondwet en de wetten van het Belgische volk betreft : iedereen weet dat een politieker in de eerste plaats gehoorzaamt aan de (ongeschreven) wetten van zijn milieu en die zijn veel ongenadiger dan die van dat andere milieu waar zware jongens de lichte meisjes en gekraakte brandkasten doen renderen.

Gemeentelijke bestuurders worden in Nederland wethouders genoemd omdat die mannen zich moeten houden aan de wet. Bij ons noemt men ze 'schepenen' en dat eigenaardige woord komt van het latijnse 'scabini' omdat die mannen op een bank of schab zaten om hun wettelijke stiel uit te oefenen. Nu onze moderne scabini over een comfortabele zetel beschikken om hun slafelijke arbeid te verrichten gebruiken zij dat ouderwetse schab om er de wetten op te zetten. De verschillende maten en gewichten waarmee we gemeten worden staan er ook bij.

Nu vragen wij ons af welke maten en gewichten men in de toekomst gaat gebruiken wanneer iemand op onwettige manier de bijl hanteert of de voorschriften van de ruimtelijke ordening aan zijn viereveertiger lapt. Er is nu een voorgaande geschapen en met welk moreel gezag kan ons bestuur nog ingrijpen bij een volgende aanslag op de groene zone ? Zal in klein Kessel nu alles toegelaten zijn vermits men terecht mag vragen gemeten te worden met de on-officiële maten die staan te prijken bij de weegschaal van de geblinddoekte rechtvaardigheid ? En blijft het groene besluit van Sire op het schab staan ook wanneer een paar honderd bomen aan de Lindekensbeek gekapt worden en men een huis zet zonder bouwvergunning in een boszone ?
Wij gaan ne gang !

Onze nieuwe pastoor Jules Geerts wordt aan 't Kapelleke verwelkomd door het kerkbestuur.

VARIA

Totaal onverwacht kwam het bericht dat pastoor Verbiest tot deken van Brecht en pastoor te Wuustwezel werd benoemd. Wij hadden hem gaarne nog jaren in ons midden gehouden. Wij zullen hem blijven herinneren als de pastoor die in zeven jaar tijd onze monumentale dorpskerk heropfriste en de procedure in gang zette voor de komende restauratie. Hij was ook de promotor van de twee massaal bezochte kunsttentoonstellingen in onze kerk. Vooral op sociaal gebied - en dan denken wij heel speciaal aan onze zieken - verloor Kessel een voortreffelijk pastoor. Dank U goede pastoor Verbiest voor alles wat je voor ons gedaan hebt!

Lang moest er niet op een opvolger gewacht worden. Eerwaarde heer Jules Geerts, onderpastoor te Ranst, werd op 3 september 1977 ingehaald. Mijnheer pastoor Jules Geerts, van harte welkom! Wij willen U ons volle vertrouwen schenken en hopen dat U ons dichter bij God brengt.

Deken Alfons Van Hove van Zandhoven en oud pastoor van Kessel-Statie werd op 19 september ten grave gedragen. Veel te vroeg is hij van ons heengegaan. Vooral Kessel-Statie denkt dankbaar aan hem terug. In een moeilijke periode stampte hij in 1943 een nieuwe parochie uit de grond toegewijd aan Onze-Lieve-Vrouw Koningin van de Vrede. Kessel-Statie zal Deken Van Hove steeds herinneren als de diep gelovige priester die zijn parochie met vurige ijver bestuurde en de mensen leerde bidden.

Onze nieuwe pastoor Jules Geerts wordt aan 't Kapelleke verwelkomd door het kerkbestuur en de burgemeester.

De grote overwinnaar Jos De Herdt tijdens de eindsprint.

Dat de Kesselaars veel interesse voelen voor een stukje folklore bewezen ze op 12 juli jl. door hun zeer talrijke opkomst voor de sportgebeurtenis van 't jaar 't Kampioenschap van Kessel', de klassieke wielkoers die voor de 42ste maal betwist werd.

De Statie was te klein ! Uit alle hoeken van de gemeente, en zelfs ver er buiten, was men opgekomen om de renners aan te moedigen. Een spannende aangename maar sportieve strijd die een uur en een kwartier duurde. De treinen waren zoals gewoonlijk de spelbrekers. Voor 't volgend jaar is er een oplossing gevonden. Men zal enige molukkers laten overkomen !

Het was uiteindelijk Jos De Herdt, die reeds vele van zijn beste pluimen heeft verloren (op zijne kop althans), maar toch nog de kracht vond om zijn 6 medevluchters in de spurt te kloppen.

De uitslag : 1e Jos De Herdt, 2e François Schuermans, 3e Raymond Van Dessel, 4e August Langmans, 5e Alfons Van den Brande, 6e Alex Lambrechts en 7e Sooi Vingerhoets.

Meester Rosseau, jarenlang onderwijzer in onze dorpschool overleed op 18 augustus 1977 te Lier. Hij was een degelijk onderwijzer aan wie wij een beste herinnering bewaren. Aan de familie bieden wij onze christelijke deelneming aan.

FUSIE VOOR DE MENS...

Het gemeentebestuur van Nijlen, want dat van Kessel bestaat niet meer, volhardt in de boosheid.

Alle briefwisseling die zij aan haar geannexeerde Kesselse Nijlenaars stuurt adresseert zij aan 2508 NIJLEN. De mensen van de post krijgen er grijze haren van. Zij moeten immers op alle brieven de benaming Nijlen doorhalen want de brief moet uiteindelijk in 2508 KESSEL belanden!

'Voor de vlotte bestelling van uw briefwisseling, vermeld duidelijk uw juist adres ' dat is toch de slogan van de post!

Wij zijn nu wel tegen ons goesting met Nijlen gefusioneerd maar daarom wonen wij nog niet in Nijlen! Een dergelijke adresopgave is dom, schept wreveligheid, berust op imperialistisch getinte improvisatie en beantwoordt aan geen enkel wettelijk voorschrift van een of andere officiële instantie. 2508 is KESSEL ! Zoniet is HET JAAR VAN HET DORP een schunnige klucht!

KESSEL IN OUDE PRENTKAARTEN

Deel 2 zal begin oktober verschijnen. Opgevat als Deel 1., dat in een minimum van tijd volledig uitverkocht was, biedt het een ganse reeks andere foto's. Het prentenboekje belicht de periode 1870-1930.

Wij twifelen er niet aan dat nummer 2 een succes zal worden.

Verantwoordelijke Uitgevers :

DAVIDSFONDS KESSEL
Romain Verreydt
Landstraat, 37/2
2508 KESSEL

GROENCOMITE KESSEL HEEMVRIENDEN KESSEL
Herman Van Regenmortel Frans Lens
Salvatorbaan, 9 Berlaarsesteenweg, 31
2508 KESSEL 2508 KESSEL